

חברותא

שַׁבַּת פְּרִשְׁת אָמֹר, י"ט אִיר התשפ"א

חומר למוד שבועי

לנהג בכבוד!

היתכנו?!

חברותא: בתקופת ספירת העמר אנו נוהגים מנהגי אבילות בגלל פטירת עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא שנפטרו ביון "שלא נהגו כבוד זה בזה". לעמת זאת בל"ג בעמר אנו חוגגים את יום ההלולא של רשב"י שהיה מהתלמידים שנותרו בחיים אחרי אותה מגפה (ונפטר שנים לאחר מכן), ולאחת השיטות בתאריך זה אף נעצרה המגפה בין התלמידים. הפלא ופלא! הרי רק בפרשה הקודמת למדנו שרבי עקיבא הוא זה שאמר ש"ואהבת לרעך כמוך – זה כלל גדול בתורה!" אז איך יתכן שדוקא התלמידים שלו יכשלו בכזו מצנה חשובה של אהבת ישראל? ומדוע כלם נפטרו באותה תקופה?

הרבה דרכים למקום

שליח/ה: ההסבר הוא שתלמידי רבי עקיבא היו אמתיים. ביון שהם אהבו אחד את השני, הם גם נסו ללמד אחד את השני מהי הדרך הנכונה... הרי כשהרב מלמד משהו ויש לו הרבה תלמידים, כל תלמיד מבין ומפרש את דבריו קצת אחרת. אם כך, בין התלמידים היו הרבה דרכים איך ללמד את דברי רבי עקיבא ואיך לנהג בהתאם. כפי שאנו מוצאים בפרקי אבות לגבי תלמידי רבי יוחנן בן זכאי שכל אחד שם דגש על משהו אחר: עין טובה, לב

myshliach.net

תודתנו נתונה למערכת 'נשמח דאורייתא' על עזרתם והסכתם בהדפסת החומרים

טוב, חבר טוב וכו'.

ואכן בעבודת השם יש דרכים שונות: קיום המצוות מתוך אהבה, יראה, או קבלת על, וכן הלאה.

מי צודק?

חברותא: באשר תלמיד אחד ראה שחברו לא מבין (לדעתו) את דברי הרב, הוא נסה להסביר לו. ואם חברו לא קבל את הדברים, הרגיש התלמיד שהוא לא יכול לכבד אותו מספיק, כי הוא לא מבין את דברי רבי עקיבא... מסבה זו לא נהגו התלמידים די כבוד זה בזה. לא שהיתה ביניהם מריבה חלילה, אלא חסר כבוד כפי שהיה ראוי להיות בין תלמידיו של רבי עקיבא שהדגיש את מצות אהבת ישראל.

אבל על זה לבד לא מגיע להם ענש כזה חמור. אלא, מסביר הרבי שהיה זה כעין עין הרע ששלוטה בהם בגלל מספרם הגדול, בצרוף העבדה שלא נהגו מספיק כבוד זה בזה.

הדרך הנכונה

שליח/ה: ומי בכל זאת שרד את המגפה הזאת? חמשה תלמידים וביניהם רבי שמעון בר יוחאי. אצל רשב"י ראינו בדיוק את ההפך. אהבת ישראל גדולה.

כשרשב"י יצא מהמערה כעבר שלוש עשרה שנים, הוא רץ לפני הכל לעסק בענין של אהבת ישראל. הוא שאל האם יש משהו שצריך לתקן ודאג לסמן דרך טהורה (ונקיה מקברים הטמונים באדמה) עבור הפהנים בעיר טבריה, שלא יצטערו ויצטרכו ללכת בדרך אחרת. בדרך זו של אהבת ישראל, תקן רשב"י את הנהגת שאר תלמידי רבי עקיבא והמשיך את דרכו של רבי עקיבא עצמו.

שלוש הוראות

חברותא: ב'מכתב כללי' מיוחד שכתב הרבי בשנת תש"ל לילדים וילדות, לקראת ל"ג בעומר, הביא הרבי את הבאור הנפלא הזה ולמד מכך כמה מסקנות – הוראות בעבודת השם: א. צריך לקיים את המצוות בשלמות, כמו תלמידי רבי עקיבא שכל אחד דבק בשלמות בדרך שלו בעבודת השם. ב. אך כמוכן צריך לקיים גם את מצות אהבת ישראל בשלמות. ג. גם אם מישהו עובד את השם בדרך קצת אחרת עלינו לנהג בו בכבוד גדול. ואפלו אם הוא לא עובד את השם כמו שצריך, בקיום התורה ומצוות, עלינו ללמד עליו זכות ולסייע לו, בדרכי נעם, להתקדם בקיום המצוות.

(מעובד ע"פ לקוי"ש חל"ב עמ' 149 ואילך, ח"ז עמ' 341 ואילך)

שאלות הבנה:

מדוע תלמידי רבי עקיבא לא הצליחו לנהג כבוד זה בזה?

איך בכל זאת צריך לנהוג גם בכזה מקרה?
מי מתלמידיו מלמד אותנו אהבת ישראל מהי וכיצד?

המשך בְּדַרְכֵי הַחֲסִידִים

(“להתפאר”); עליך לעשות “דירה לו יתברך בתחוננים”, ואי לך, כל מקום
ודבר בעולם – צריך לעשות הימנו “דירה” לו יתברך.

ובמילא, כיון שיש ברשותך כסף, הרי, כל עוד אינך רוצה לתת צדקה
מכסףך – כיצד ישיג ה’ “דירה” בכסף זה! ...

הוראות מיחדות ב'מבצע צדקה':

להשם הארץ ומלואה

“לכל אחד מכם יהיה סדור (תפלה) משלו, חמש (או ספר אחר של תורה)
משלו, וכן להבדיל, קפת צדקה משלו. ולרשם – על הדף שלפני התחלת
הסדור או הספר – “להשם הארץ ומלואה” (או בראשי תבות “לה”ו) ואת
השם שלו, כמנהג ישראל. ואם אפשר – גם על קפת הצדקה”.

ציורים על גבי הקפה

“ועל דרך זה, על הקפות צדקה יהיה מציר תפלין, מזוזה וספרים, כדי שעל
ידי שיראה את הקפה זה יזכיר לו על מצות צדקה, ועל ידי הציורים האחרים
יזכר גם בנוגע לתפלין, מזוזה ותורה”².

חבור הקפה צדקה לקיר הבית

“יחברו לקיר הבית, על ידי מסמר וכדומה, ‘קפת צדקה’, שיהי זה דבר קל
ופשוט שכל אחד ואחד יכול לעשותו ברגעים ספורים וללא השתדלות
מיחדת (אף על פי שגם באם היו זקוקים להשתדלות מיחדת, היה צריך
לעשות זאת, ועל אחת כמה וכמה שאין צורך לזה), כי כל אחד יכול לעשות
קפה מנייר ומקרטון, ואחר כך לקבעה בבית.

**ועל ידי זה שקובעים קפה בבית הרי הוא כבונה בית חדש – “בית של צדקה”,
שהרי על פי הלכה הקפה נעשית חלק מהבית, ויתרה מזו, הקפה נעשית עקר
בבית מאחר שהיא ענין של מצנה (צדקה), ובפרט שזו מצנה מיחדת שעליה
נאמר “גדולה צדקה ששקולה כנגד כל המצוות”³.**

כל יום ספור

שליח/ה: בפרשת אמור אנו לומדים על מצוה מיחדת שאנו מקימים בימים אלו ממש – מצות ספירת העמר – "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה. עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום".

אנחנו מתחילים לספור בלילה השני של פסח ומסיימים לספור בלילה שלפני חג השבועות.

אבל לספירה הזאת יש קשר מיחד לחדש איר דוקא. מדוע?

חברותא: בחדש הקודם, ניסן, ספרנו ספירת העמר רק בשבועים האחרונים של החדש. בחדש סיון נספור רק במשך הימים הראשונים שלו. אך בחדש איר אנחנו זוכים לספור ממש בכל החדש את ספירת העמר. אין אפלו ערב אחד שבו לא סופרים. אם כן, חדש איר קשור במיוחד עם ספירת העמר. זו מצוה שמקיפה את כל ימי החדש. לכן, גם כל הימים של החדש קשורים אחד עם השני. בכל ערב עלינו לספור ספירת העמר, כדי שנוכל לספור בברכה גם בערב שלמחרת.

שליח/ה: לחדש הזה יש גם ראשי תבות מעניינים: **אברהם, יצחק, יעקב, רחל**. האבות הקדושים של עם ישראל וכן רחל אמנו נקראים בזהר בשם 'מרפכה'. כמו שהמרפכה נגרת אחרי הרוכב, כך האבות הלכו בתמימות ובבטול מחלט אחרי השם, בלי שום רצון אחר.

ואיך זה קשור לחדש איר דוקא?

חברותא: ההתנהגות בדרך של האבות נותנת לנו את הכוח שכל יום יהיה יום מיחד – יום של מצוה. באשר הולכים בדרך השם, כל מה שאנחנו עושים זה חלק ממצוה. האכילה והשתיה ואפלו השנה שלנו הם בשביל שיהיה לנו כוח לעבד את השם. כך הזמן כלו הופך לזמן של קדשה, ממש כמו חדש איר בו כל הימים שייכים למצוה של ספירת העמר. וכך אנחנו מגיעים מוכנים לשבועות, זמן מתן תורתנו.

הלקח:

"בהזדמנות מסימת. אמרו לאבא [הרבי הרש"ב]: חסידי אדמו"ר הזקן היו תמיד סופרים. הפתגם מאוד מצא חן בעיני אבא, ואמר: זוהי ענינה של 'עבודה'; השעות צריכות להיות ספורות, ואז גם הימים ספורים. כשיום הולך יש לדעת מה פעלו ומה יש לפעל בעתיד... בכלל, יש להשתדל שהמחר יהיה יפה" הרבה יותר מהיום.

בְּדַרְנֵי הַחֲסִידִים

מְבַצֵּעַ צְדָקָה

"מהנכון ביותר, לחדש את המנהג הטוב, שבכל בית יהודי תמצא 'קפת צדקה'". בקשר למצוות הצדקה בפרשתנו, נסקר הפעם את 'מבצע צדקה' – המבצע השלישי מעשרת המבצעים, בו יצא הרבי בשנת תשל"ד אחר מלחמת יום הכפורים, היות ומצוות הצדקה מוסיפה בשמירה והגנה.

כשהיה חולף במפתן 770, אם בכניסה לתפלה, או ביציאה לאהל הקדוש, היה הרבי מתכופף ומחלק בידי הקדושות מטבעות לילדים שהמתינו שם, על מנת שיתנו אותם לצדקה. מרגש במיוחד היה, כאשר פעם הרים הרבי בעצמו ילד קטן אל הקפה שעמדה ליד חדרו של הרבי, כדי שיוכל לשלשל את המטבע פנימה.

לו רק נצייר במוחנו תמונה זו, ודאי נשאב כוח להשתדל בעו בקיום מצוות הצדקה.

הילדים ב'מבצע צדקה'

בשיחה אודות המבצע אמר הרבי: "מהנכון ביותר, שיהיה הענין של 'מבצע צדקה' בנוגע לכל ילד וילד במיוחד, וביוחד עם ההצעה האמורה (על דבר קפת צדקה פרטית), שעל ידה – יקבלו הילדים תוספת חשק להכניס לקפה פרוטה לצדקה, מדי יום ביומו.

מה גם שהפעלה של נתינת פרוטה אחת לצדקה מדי יום ביומו על ידי הילד – 'משתלמת' גם מבחינת הפעלה על הגדולים:

כאשר הילד יכפה את טבעו, ויתן (בלי נדר) מדי יום ביומו מימות החול פרוטה לצדקה, אזי יגיעו גם הגדולים למסקנה, כי בידם להגיע לידי כפית טבעם ונתינה מהונם הם, בערך ומדה המקבילה לנתינת פרוטה (ותפיסת מקום שלה) ביחס ל'עשירותו' ו'הונו' של הקטן; היות ולפעל – לא כל הגדולים נותנים צדקה מדי יום ביומו בערך המקביל, מהונם הם ('פרוטה' ביחס לערכם).

למה לתת?...?

בשיחה אחרת התייחס הרבי לקשי ולותור הפרוך בנתינת צדקה: "לפעל על

הילד להפריש ולתת צדקה מתוך 'דמי הכיס' שקבל – הרי זה מהעניינים הקשים ביותר.

והגע עצמך:

הילד קבל מספר פרוטות, ועל אחת כמה וכמה אם קבל 'דולר', ואחר כך באים ואומרים לו: "שמע, תן צדקה!"

תמה הילד: למי עליו לתת צדקה? לאחד ממכריו או ידידיו הטובים? – "לא", באה התשובה; ישנו פלוני עני – אומרים לילד – שאינך חיב לו מאומה, מעולם לא ראית אותו, אלא, שהתקבלה הידיעה כי הלה זקוק לכסף. חסרה לו פרנסה.

אי לך – ממשיכים ואומרים לו – קח את הכסף, כסף שקבלת בתור 'פרס', כסף שהתיגעת עליו (הילד למד פסוקים בעל-פה ובתמורה לך קבל סכום כסף מסים) – ותן אותו לשני, מבלי לבקש 'תשלומין' תמורתו!

מוכן ופשוט, כי דבר זה מהנה אצל הילד – פנראה בפעל – נסיון גדול ביותר: זהו הפך טבעו של הילד.

לבנות להשם זירה עם הכסף

על זה אומרים לילד: "לא יגעת ומצאת – אל תאמין".

צדקה – אומרים לו – היא לא רק מצוה סתם, אלא אדרבה – המצוה הכי גדולה, "שקולה כנגד כל המצוות!"

צועק הילד: אינני רוצה! והראיה – אומר הילד – שבדברים אחרים הצליחו להשפיע עליו: הוא אכן אומר "שמע ישראל", ואומר את כל הפסוקים ומאמרי חכמינו זכרונם לברכה (ותניא); הוא אף פעל והשפיע על כמה וכמה ילדים לעשות כמותו! ואף על פי כן – אומר הילד – כשמדבר על 'מבצע צדקה', כאן הענין 'מסתבך'!...

על כך אומרים לילד: "לא יגעת ומצאת כו'" – זהו סימן שלא התיגעת בדבר.

ולאידך – ממשיכים ואומרים לו – אין זה דבר שאינו בהשג ידך חס ושלום, שכן, הנך "נצר מטעיי", ועד ל"מעשה ידי" שהקדוש ברוך הוא מתפאר בך

המשך בעמוד השיחה

יו"ל במסגרת תוכנית החברותות לילדי השלוחים שע"י

